

Załącznik nr 19 do protokołu Nr LII/2017
sesji Rady Miejskiej Trzemeszna
odbytej w dniu 27 września 2017 roku

**UCHWAŁA NR LII/478/2017
RADY MIEJSKIEJ TRZEMESZNA**

~~z dnia 27 września 2017 roku~~

w sprawie ustalenia nazwy ulicy 22 Stycznia w Trzemesznie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446, zm.: z 2016 r., poz. 1579 i poz. 1948 oraz z 2017 r., poz. 730 i poz. 935) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r, poz. 744, zm.: z 2017 r., poz. 1389)

Rada Miejska,
uchwala co następuje:

~~§ 1. 1.~~ Ustala się nazwę ulicy 22 Stycznia w Trzemesznie jako upamiętnienie wybuchu Powstania Styczniowego w Królestwie Polskim z dnia 22 stycznia 1863 roku oraz dla podkreślenia roli jaką Trzemeszno odegrało w tym zrywie niepodległościowym, honorując patriotyczne oddanie i szlachetne poświęcenie powstańców styczniowych.

~~2.~~ Wymarsz gimnazjalistów trzemeszeńskich do powstania styczniowego z 28 lutego 1863 roku, nazywany dumnie „Wyprawą trzemeszeńską”, to jedna z piękniejszych i najbardziej szczytnych kart w dziejach Trzemeszna - miasta nazwanego przez władze pruskie, także z tej racji „Niespokojnym miastem powstańców”.

~~§ 2.~~ Położenie ulicy określa załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

~~§ 3.~~ Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzemeszna.

~~§ 4.~~ Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY

z dnia 27września 2017 r.

w sprawie ustalenia nazwy ulicy 22 Stycznia w Trzemesznie.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 744, zm.: z 2017 r., poz. 1389), obowiązujące nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg ulic, mostów i placów nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagowanie komunizmu uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Zgodnie z interpretacją Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu ulica 22 Stycznia nie znajduje się w katalogu nazw ulic do zmiany, nie mniej jednak ulice zawierające nazwy wieloznaczne, niosące pozytywne treści, a taką jest ulica 22 Stycznia wymagają podjęcia uchwały z uzasadnieniem precyzującym w sposób niebudzący wątpliwości, że upamiętnia ona wydarzenia z dnia 22 stycznia 1863 r. - wybuch Powstania Styczniowego w Królestwie Polskim.

Wobec braku uchwały o nadaniu nazwy ulicy 22 Stycznia w Trzemesznie, nie można wprost ustalić treści i motywów uzasadnienia, które znajdowały się u podstaw nadania nazwy ulicy. Jest też bezspornym, że ulica 22 Stycznia była dość jednoznacznie kojarzona, zwłaszcza w ostatnich latach, z wybuchem Powstania Styczniowego i szczytnym udziałem trzemesznian w tym zrywie niepodległościowym.

Powstanie Styczniowe wybuchło 22 stycznia 1863 r. w Królestwie Polskim i było największym polskim zrywem narodowo-wyzwoleńczym. Trzemeszno, mające piękną tradycję niepodległościową kolejny raz pokazało charakter i ducha wolnościowego drzemiącego w społeczeństwie, wsparło powstanie i aktywnie wzięło w nim udział. Wymarsz gimnazjalistów trzemeszeńskich do powstania styczniowego, który nastąpił 28 lutego 1863 roku, nazywany dumnie „Wyprawą trzemeszeńską”, to jedna z piękniejszych i najbardziej chwalebnych dat w dziejach Trzemeszna - miasta nazwanego później także z tej racji przez władze pruskie „Niespokojnym miastem powstańców”. Do powstania wyruszyło ponad 60-ciu gimnazjalistów, którzy pod dowództwem pułkownika Antoniego Garczyńskiego uczestniczyli w bitwach i potyczkach pod Dobroszowem, Mieczownicą, Brdowem, Nową Wsią, Olszową, Ślesinem i Ignacewem, ponosząc wielką ofiarę krwi. W odwecie za udział w powstaniu władze pruskie 6 marca 1863 roku zamknęły szkołę.

Warto także nadmienić, że jednym z dyktatorów Powstania Styczniowego był Marian Langiewicz (1827-1887, uczeń Gimnazjum w Trzemesznie, który był także uczestnik powstania z 1848 roku, a szkołę ukończył w sierpniu 1848 roku.

Pamięć o bohaterstwie powstańców styczniowych była obecna w przestrzeni publicznej i szczególnie kultywowana w Liceum Ogólnokształcącym w Trzemesznie. Wymarsz gimnazjalistów trzemeszeńskich do powstania styczniowego upamiętnia obelisk na dziedzińcu szkoły, wzniesiony w 1988 roku w 125 rocznicę wymarszu gimnazjalistów do powstania. Uroczyste odsłonięcie było wielką manifestacją patriotyzmu oraz częścią wielu doniosłych wydarzeń i inicjatyw upamiętniających powstańców styczniowych o zasięgu ponadregionalnym ówczesnego województwa bydgoskiego. W budynku Liceum Ogólnokształcącego znajduje się także tablica upamiętniająca uczniów gimnazjum trzemeszeńskiego, którzy polegli za ojczyznę w powstaniu styczniowym. W 2013 roku, w 150 rocznicę wymarszu gimnazjalistów do powstania styczniowego odbyła się sesja popularnonaukowa pod patronatem naukowym Instytutu Historii UAM w Poznaniu.

Ponadto Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie na swoim posiedzeniu w dniu 14 września br. zajął stanowisko, w którym proponuje i rekomenduje pozostawienie nazwy ulicy 22 stycznia z jednoczesnym wskazaniem, że jest to data upamiętniająca wybuch Powstania Styczniowego z 22 stycznia 1863 roku.

Jest zatem ze wszech miar uzasadnionym, aby bohaterstwo trzemesznian w Powstaniu Styczniowym było kojarzone z nazwą ulicy 22 Stycznia w Trzemesznie, wobec tego ~~podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne i konieczne.~~

~~Opracował:
Dariusz Jankowski – Zastępca Burmistrza
Przewodniczący Gminnego Komitetu
Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
w Trzemesznie~~

